

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту ім. І. А. Маркіної

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

РЕСУРСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Розробник:
Баган Надія, PhD з економіки, старший викладач кафедри менеджменту
ім. І. А. Маркіної

Полтава 2022 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Ресурсний менеджмент
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Вибіркова фахова
Назва структурного підрозділу	Кафедра менеджменту ім. І. А. Маркіної Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач: Баган Надія, PhD з економіки</i> <i>Контакти:</i> ауд. 488-а (навчальний корпус №4) <i>e-mail:</i> nadiia.bahan@pdaa.edu.ua тел. 0951630119 сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/bagan-nadiya-valeriyivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	073 Менеджмент ОПП Менеджмент підприємства
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Менеджмент, Менеджмент-консалтинг, Енергетичний менеджмент, Операційний менеджмент, Управління інноваціями

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: сформувати комплекс теоретичних знань щодо організації процесу управління ресурсами підприємства та вміння на практиці вибирати оптимальну стратегію ресурсокористування.

Основні завдання навчальної дисципліни: розкрити теоретичні і прикладні аспекти ресурсного менеджменту; визначити сутність ресурсів підприємства як об'єкту управління, принципів та форм менеджменту ефективного ресурсовикористання; сформувати навички володіння методами управління ресурсами підприємства; усвідомити основні напрями та стратегії ресурсокористування в Україні з врахуванням переходу до стратегії сталого розвитку на державному рівні; вивчити особливості процесу управління різними видами ресурсів на підприємстві; розуміти необхідність впровадження в управлінський процес ресурсного моніторингу, аудиту і ресурсозбереження; виявити зв'язок між ефективним ресурсним менеджментом та розвитком конкурентоспроможності підприємства; навчитися здійснювати оцінку ресурсного менеджменту на підприємстві, визначати проблеми, перспективи та шляхи удосконалення системи управління ресурсами на рівні підприємства та економічної системи.

Компетентності:

загальні:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

фахові:

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

Програмні результати навчання, ПРН:

РН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

РН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

РН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

Програма та структура навчальної дисципліни

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	073Мен_2022 бд[1] (стн)				073Мен_2022 бз[1] (стн)			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Сутність, класифікація та джерела формування ресурсів	16	2	2	12	17	2	-	15
Тема 2. Система менеджменту ресурсів підприємства	18	2	4	12	17	-	2	15
Тема 3. Управління людськими ресурсами і фактори, що впливають на їх формування	16	2	4	10	16	-	-	16
Тема 4. Економічна сутність матеріальних і нематеріальних ресурсів та особливості управління ними	18	2	4	12	18	2	-	16
Тема 5. Особливості управління фінансовими ресурсами	16	2	2	12	17	-	2	15
Тема 6. Значення інформаційних ресурсів підприємства і особливості управління ними	18	2	4	12	18	2	-	16
Тема 7. Ресурсозбереження як передумова підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства	18	4	4	10	17	2	-	15
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	10	-	-	10
Усього годин	120	16	24	80	120	8	4	108

Оцінювання результатів навчання

073Мен_2022 бд[1] (стн)

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	
ПРН 15.	17	17	16	50
ПРН 19.	17	17	16	50
Разом	34	34	32	100

073Мен_2022 бз[1] (стн)

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи (к. р.)	Розв'язування тестів (підсумковий)	
ПРН 15.	10	20	20	50
ПРН 19.	10	30	10	50
Разом	20	50	30	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

073Мен_2022 бд[1] (стн)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	
Тема 1. Сутність, класифікація та джерела формування ресурсів	5	5	5	15
Тема 2. Система менеджменту ресурсів підприємства	5	5	4	14
Тема 3. Управління людськими ресурсами і фактори, що впливають на їх формування	4	5	5	14
Тема 4. Економічна сутність матеріальних і нематеріальних ресурсів та особливості управління ними	5	4	4	13
Тема 5. Особливості управління фінансовими ресурсами	5	5	5	15
Тема 6. Значення інформаційних ресурсів підприємства і особливості управління ними	5	5	4	14
Тема 7. Ресурсозбереження як передумова підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства	5	5	5	15
Разом	34	34	32	100

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи (к.р.)	Розв'язування тестів (підсумковий)	
Тема 1. Сутність, класифікація та джерела формування ресурсів	-	50	30	-
Тема 2. Система менеджменту ресурсів підприємства	10			10
Тема 3. Управління людськими ресурсами і фактори, що впливають на їх формування	-			-
Тема 4. Економічна сутність матеріальних і нематеріальних ресурсів та особливості управління ними	-			-
Тема 5. Особливості управління фінансовими ресурсами	10			10
Тема 6. Значення інформаційних ресурсів підприємства і особливості управління ними	-			-
Тема 7. Ресурсозбереження як передумова підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства	-			-
Контрольна робота				50
Тести		30		
Разом	20	50	30	100

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 годин.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За порушення дисципліни, використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм.

Реферати повинні мати коректні текстові покликання на використану літературу. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:
Презентації.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. Баб'як М. М., Хомош Ю. С. Ресурсний підхід у сучасному менеджменті. *Економіка і суспільство*. 2016. № 3. С. 119-122.
2. Верхоглядова Н. І., Письменна О. Б. Класифікація ресурсів та її значення для управління ресурсозбереженням. Інвестиції : практика та досвід. 2015. № 16. С. 27–31.
3. Вяткіна Т. Використання ресурсної концепції при формуванні конкурентних переваг підприємств. *Економічний простір*. 2013. № 71. С. 153–161.
4. Вяткіна Т. Умови та чинники стратегічного управління ресурсним потенціалом сільськогосподарських підприємств. *Агросвіт*. 2013. № 17. С. 3–8.
5. Дяченко Т. О. Основи менеджменту: навч. посіб.. К.: Кондор, 2010. 176 с.
6. Єрмаков О. Ю., Балановська Т. І., Гуцул Т. А., Гоголя О. П. Економіка і підприємництво, менеджмент: навч. посіб. Практикум. Київ: Компринт, 2014. 360 с.
7. Косата І. Ресурсний підхід до визначення конкурентоспроможності інтегрованих структур бізнесу. *Проблеми економіки*. 2015. № 3. С. 129–134.
8. Лопушинська О. В. Основні проблеми формування системи менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери та шляхи їх вирішення. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 5. С. 286–291.
9. Лопушинська О. В. Особливості оцінки ефективності менеджменту ресурсозберігаючого розвитку підприємств агропродовольчої сфери в контексті сталого розвитку. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 4. Ч. 2. С. 160–165.
10. Маркіна І. А., Біловол Р. І., Власенко В. А. Менеджмент організації: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2013. 248 с.

11. Пилипенко А. А., Пилипенко С. М. Ресурсний менеджмент та управління витратами інтегрованих об'єднань корпоративних підприємств. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2019. Вип. 35. С. 56–62.

Допоміжні

12. Боровик О. А. Роль ресурсозберігаючого фактора в розвитку сучасного світового та вітчизняного господарства. *Економіка та держава*. 2013. № 5. С. 88–90.

13. Ващенко О. П. Сутність та класифікація ресурсів підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 2 (28). С. 104–108.

14. Вдовенко Н. М., Зось-Кіор М. В., Федірець О. В., Гнатенко І. А. Роль енергоринку в менеджменті ресурсозбереження та ресурсоефективності конкурентоспроможних підприємств агропродовольчої сфери. *Український журнал прикладної економіки*. 2020. № 4, т. 5. С. 222–229.

15. Дем'яненко Н. В., Фененко О. М. Управління ресурсозбереженням як шлях до ефективного розвитку сільськогосподарського підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2018. Вип. 5 (10). С. 170–174.

16. Михайлов С. І., Балановська Т. І., Новак О. В., Гоголюя О. П. *Менеджмент: навч. посіб.* К.: НУБіП України, 2013. 536 с.

17. Осовська Г. В., Осовський О. А. *Основи менеджменту: підручник*. Вид. 4-е, пер. і доп. К.: «Кондор», 2012. 664 с.

18. Туленков М. Концепція понять «менеджмент» і «управління» в сучасному науковому дискурсі. *Політичний менеджмент*. 2009. № 3. С. 101–111.

19. Шевченко О. О. Ресурсозберігаючий підхід щодо управління розвитком підприємницького потенціалу інтегрованих структур бізнесу. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія Економічні науки*. 2017. № 3 (111). С. 58–67.

20. Штулер І. Ю. Регулювання ресурсного забезпечення підприємства на засадах гармонізаційного підходу. *Актуальні проблеми економіки*. 2019. № 5. С. 27–39.